

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobce **P. F. Z.** proti žalované **Vězeňské službě České republiky**, Věznici Valdice, nám Míru 55, 507 11 Valdice, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 8. 8. 2011 o stížnosti žalobce proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, **t a k t o :**

- I. **Žalobci s e p ř i z n á v á osvobození od soudních poplatků.**
- II. **Návrh žalobce, aby mu byl ustanoven zástupce, s e z a m í t á .**
- III. **Rozhodnutí speciálního pedagoga JUDr. F. Š. ze dne 8. 8. 2011, jímž bylo rozhodnuto o stížnosti žalobce proti rozhodnutí ze dne 2. 8. 2011, kterým mu byl uložen kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na 7 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, dle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění, s e z r u š u j e a věc se žalované v r a c í k dalšímu řízení.**

IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou ze dne 10. 9. 2011, doručenou nadepsanému krajskému soudu dne 14. 9. 2011 prostřednictvím Městského soudu v Praze, domáhal přezkoumání rozhodnutí o kázeňském trestu, který mu byl uložen podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“). Kázeňský trest spočíval v umístění žalobce do uzavřeného oddělení na 7 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. Stížnost žalobce proti tomuto rozhodnutí zamítl speciální pedagog Vězeňské služby České republiky, Věznice Valdice, JUDr. F. Š. rozhodnutím ze dne 8. 8. 2011. Žalobce napadl toto rozhodnutí o stížnosti včas podanou žalobou, kterou v podstatě odůvodnil následujícím způsobem.

Žalobce předně uvedl, že ačkoliv se snaží plnit své povinnosti, cítí se být často nespravedlivě trestán kázeňskými tresty. Jedním z nich je i daný trest umístění do uzavřeného oddělení na 7 dnů za údajné odmítnutí splnění příkazu dozorce R. S. dne 2.8. 2011. Toho dne nařídil speciální pedagog JUDr. F. Š. žalobci, aby se přestěhoval na malokapacitní celu č. 323/6 z předchozí izolace. Pominul však, že vězňové na této cele se jednoznačně vyslovili proti tomu, mimo jiné i z toho důvodu, že „tam bylo prostě plno a žádná volná kapacita.“ Tuto skutečnost může dosvědčit dozorce S., který uvedenou situaci vyřešil napsáním kázeňského lístku a žalobce setrval v cele, která slouží taky jako izolace. Do kázeňského lístku přitom uvedl, že se podrobně vyjádří v příloze, což také učinil a přílohu postoupil JUDr. F. Š. Ten ji však odmítl přijmout jako vyjádření, takže se prý žalobce nemohl k obvinění vyjádřit.

Žalobce dále namítal, že z obsahu rozhodnutí o uložení kázeňského trestu není patrné, jaké právní předpisy byly porušeny a co bylo prokázáno. Neobsahuje náležité odůvodnění a je tedy podle žalobce neplatné a nezákonné. Vzhledem k tomu žalobce navrhoval, aby krajský soud žalované rozhodnutí o uložení kázeňského trestu zrušil. Zároveň se žalobou žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta.

Žalovaná se vyjádřila k žalobě prostřednictvím ředitele Věznice Valdice podáním ze dne 6. 3. 2012. V něm nejdříve uvedla údaje, týkající se osoby žalobce, jeho odsouzení a umístění ve Věznici Valdice. Konstatovala, že na žalobce byl dne 30. 6. 2011 zpracován inspektorem prap. L. N. Záznam o kázeňském přestupku spočívajícím v tom, že se místo hraní stolního tenisu na kroužku stolního tenisu věnoval posilování. Jeho opodstatněnost potvrdil vychovatel Věznice Valdice Mgr. H. Za to byl žalobci uložen kázeňský trest - důtka. Stížnost žalobce proti

tomuto kázeňskému trestu byla zamítnuta, s rozhodnutím o vyřízení stížnosti byl žalobce seznámen dne 20. 7. 2011. Žalovaná přitom poukazovala na to, že kázeňské tresty podle § 46 odst. 3 písm. a) až d) a i) zákona o výkonu trestu odnětí svobody nepodléhají přezkoumání soudem, a proto měla žalobu za nepřípustnou. Odkazovala přitom na již zmíněný záznam o kázeňském přestupku, rozhodnutí o uložení kázeňského trestu ze dne 15. 7. 2011 a rozhodnutí o stížnosti ze dne 20. 7. 2011.

Žalovaná dále konstatovala, že při řešení kázeňského přestupku žalobce bylo ze strany zaměstnanců Vězeňské služby postupováno v souladu s příslušnými předpisy (zákonem o výkonu trestu odnětí svobody, vyhláškou č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu, nařízením generálního ředitele VS ČR č. 16/2010, kterým se stanoví podrobnosti a postup zaměstnanců Vězeňské služby ČR při uplatňování kázeňské pravomoci nad odsouzenými a obviněnými a nařízením generálního ředitele VS ČR č. 32/1999, kterým se zmocňují zaměstnanci VS ČR k výkonu kázeňské pravomoci nad odsouzenými). Poznamenala, že dle § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody se na řízení podle něho nevztahuje správní řád. Protože pak v kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznici v reálném čase, proto na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné např. s rozhodnutím správního orgánu. Napadené rozhodnutí podle ní obsahuje dostatečně přesnou specifikaci rozhodujícího orgánu i odsouzeného, výrokovou část, popis skutku, závěr o porušení konkrétní právní normy vymezeným skutkem a poučení o opravném prostředku, datum a podpis. Z rozhodnutí o stížnosti je též dostatečně seznatelné, kdo, kdy, proč a jakým způsobem rozhodl. Dodala, že dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu, včetně pravomoci prověřovat zákonnost příkazů a rozhodnutí Vězeňské služby, provádí pověřený státní zástupce krajského státního zastupitelství. Vzhledem ke shora uvedenému navrhovala zamítnutí žaloby.

Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního, zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), a to bez nařízení jednání dle jeho § 76 odst. 1, když zrušil žalované rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí (viz dále).

Krajský soud nejdříve rozhodoval o žádosti žalobce o přiznání osvobození od placení soudních poplatků. Tu žalobce doložil vyplněným „Prohlášením o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“ podepsaným dne 19. 2. 2012 a vyplývá z něho, že žalobce je nemajetný, bez příjmu a jeho dluhy převyšují částku 400.000,-- Kč. S přihlédnutím k osobním předpokladům a majetkovým poměrům žalobce dospěl krajský soud k závěru, že jsou v jeho případě splněny zákonné podmínky pro osvobození od soudních poplatků, a proto návrhu žalobce vyhověl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí.

Spolu se žádostí o osvobození od soudních poplatků žalobce zároveň žádal o ustanovení zástupce – advokáta. Této žádosti krajský nevyhověl, když takový postup neshledal nezbytným, o čemž ostatně svědčí výsledek daného přezkumného řízení.

K věci samé krajský soud konstatovat, že žalobce napadl žalobou rozhodnutí ze dne 2. 8. 2011, kterým mu byl uložen kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na 7 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, dle § 46 odst. 3 písm. f) zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Tato žaloba také byla zaslána dne 14. 2. 2012 Krajským soudem v Hradci Králové řediteli Věznice Valdice k vyjádření. Ten se však namísto k uvedené žalobě vyjádřil ke kázeňskému trestu zcela jinému (viz výše). Rozhodnutí, jichž se týkala žaloba žalobce, pak byla nadepsanému krajskému soudu postoupena Městským soudem v Praze a v kontextu nálezů Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl.ÚS 32/08, podléhají soudnímu přezkumu, neboť se týkají základních práv a svobod jeho adresáta.

V rozhodnutí o uložení daného kázeňského trestu je popis skutku popsán takto:

„Dne 2. 8. 2011 v 10,40 hod. na ubytovně D patro, se měl výše jmenovaný přestěhovat z nařízení speciálního pedagoga ubytovny JUDR. F. Š. na malokapacitní celu č. 323/b z cely KT 311. Opakovaně odmítl splnit příkaz dozorce prap. S. R., čímž porušil ustanovení § 28 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb. (základní povinnosti odsouzeného a to plnění příkazů a pokynů zaměstnanců Vězeňské služby).“

Uložení kázeňského trestu, včetně jeho typu a výše je odůvodněno následovně:

„Jmenovaný se uvedeného dne a hodiny dopustil hrubého porušení základních povinností dle § 28 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., když odmítl splnit příkaz k přestěhování na určenou celu malokapacitního ubytování. Proto byl vychovatelem potrestán výše uvedeným kázeňským trestem. Při uložení uvedeného trestu bylo přihlédnuto k dosavadnímu chování a jednání odsouzeného a byla zohledněna závažnost kázeňského trestu. Tento je úměrný k popsání jednání a chování ods. Z.“

Proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podal žalobce stížnost, o níž bylo rozhodnuto takto:

„Stížnost dle § 60 odst. 2 písm. b) ŘVT jako nedůvodnou zamítám, neboť spáchání kázeňského přestupku odsouzeným a jeho zavinění je dostatečně prokázáno vlastním zjištěním navrhovatele i svědeckou výpovědí přítomného dozorce. Odsouzený se k věci odmítl vyjádřit. Odkázal se sice na své samostatné písemné vyjádření, ale v něm byly pouhé spekulace nesouvisející s případem. Svoji vinu tím nezmínil. Uložený kázeňský trest je úměrný závažnosti spáchaného přestupku a je v souladu s účelem výkonu trestu. Vychovatel nepřekročil svoji kázeňskou pravomoc. Kázeňský trest potvrzuji.“

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě poukazovala na to, že dle § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody se na řízení podle něho nevztahuje správní řád. S tím spojovala určitou kvalitativní neporovnatelnost rozhodnutí vydávaných ve správním řízení s rozhodnutími vydanými v kázeňských řízeních. Odvolávala se přitom mimo jiné na nařízení generálního ředitele VS ČR č. 16/2010, kterým se stanoví podrobnosti a postup zaměstnanců Vězeňské služby ČR při uplatňování kázeňské pravomoci nad odsouzenými a obviněnými. Jak je však ze žalovaného rozhodnutí, jakož i rozhodnutí, jež mu předcházelo, zřejmé, zůstaly orgány Vězeňské služby ČR v dané věci tomuto nařízení hodně dlužny.

Přestože již jeho čl. 3 podrobně popisuje skutkovou podstatu kázeňského přestupku (jeho objekt, objektivní stránku, subjekt, subjektivní stránku), z rozhodnutí k této základní otázce, naplnění všech znaků údajně spáchaného kázeňského přestupku, nelze nic zjistit. Z odůvodnění rozhodnutí není též zřejmé, jak byly dodrženy základní zásady kázeňského řízení (viz čl. 5 nařízení generálního ředitele VS ČR č. 16/2010), zda probíhalo kázeňské řízení ve smyslu čl. 10 uvedeného nařízení (podle jeho odstavce pátého musí být např. dána pachateli možnost vyjádřit se ke všem skutečnostem; v přezkoumávané věci žalovaná zmiňuje jen nějaké samostatné písemné vyjádření a nějaké „pouhé spekulace“ žalobce, aniž by z rozhodnutí bylo patrné, o co vlastně jde). Rozhodnutí o kázeňském trestu neodpovídají ani čl. 11 a čl. 13 daného nařízení generálního ředitele, když neobsahují ty nejdůležitější náležitosti v nich stanovené (viz článek pátý stanovící náležitosti odůvodnění rozhodnutí, přičemž v rozporu s nimi důvody v rozhodnutích uvedené jsou obecné a nic neříkající floskule). V uvedeném směru proto shledal krajský soud žalobu za odůvodněnou, a proto žalované rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost dle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s zrušil a věc žalované vrátil k dalšímu řízení. V něm žalovaná odstraní vytýkané nedostatky, přičemž bude vázána právním názorem krajského soudu vysloveným v tomto rozsudku (viz výše a § 78 odst. 5 s. ř. s.).

Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto by měl nárok na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s.ř.s) proti žalované, která úspěch ve věci neměla. Krajský soud však nezjistil, že žalobci nějaké náklady řízení vznikly. Proto ve výroku IV. tohoto rozsudku rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem

lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 27. února 2013

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu